DIDACTICA TEXTULUI DRUȚIAN ÎN GIMNAZIU

Liuba CIBOTARU, lector universitar
Universitatea Pedagogică de Stat Ion Creangă, Chișinău

Adnotation. *In order to teach the pupils to read, to awaken their interest in the most enjoyable occupation - reading, it is necessary to put in front of them the books, which will touch them from all points of view: emotional, informational, accessible and, especially books where the characters are of their age, close to the soul and the current aspirations.*

Thus, we have noticed that we can propose to the students of the lower secondary school the Ion Druţă book Daruri. Here are some strategies for teaching / interpreting the book, which hopefully will

BDD-A32472 © 2019 Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 11:01:09 UTC)

help us streamline the lesson of literature, awaken pupils' interest in reading.

Ca să-i deprindem pe elevi să citească, să le trezim interesul față de cea mai plăcută ocupație-cititul, este necesar să le punem în față cărțile care să le pice la inimă din toate punctele de vedere: emoțional, informațional, accesibil și, mai ales, cărți în care personajele sunt de vârsta lor, aproape de sufletul și aspirațiile de moment.

Astfel, am remarcat că putem propune elevilor din clasele gimnaziale mici cartea Daruri de Ion Druță. Prezentă în continuare strategii de predare/interpretare a cărții, care, sperăm, ne vor ajuta să eficientizăm lecția de literatură, să trezim interesul elevilor pentru lecturi.

Atelier de lectură. Prezentarea cărții ***Daruri*** de Ion Druță:

Evocare

Vom prezenta la începutul lecției date biografice despre Ion Druță, mai apoi, vom aplica *În scaunul autorului.*

Biografia lui Ion Druță

Și iară revenim la cuvântul mama, la acest cuvânt frumos, rotund, pe care noi mai mult îl cântăm decât îl rostim, și, uneori se pare că tot ce a fost mai frumos și mai măreț plăsmuit în fața limbii e legat de acest cuvânt.

Eram mezin, al patrulea copil, ori cu cele două surori ce au murit de mici, al șaselea, așa încât, atunci când m-am ridicat și eu copăcel, rămăsese puțin din frumoasele gâțe negre pe carec le avusese mama de fată mare…(Horodiște).

1. Ion Druță s-a născut în anul 1928 în satul Horodiște, județui Soroca. (Mai târziu scriitorul va descrie această localitate și copilăria sa în nuvela *Horodiște*): *M-am născut eu, ca toți ceilalți ai noștri, în Horodiște și asta e de-acum o altă poveste, cum a ajuns tata să se însoare și să-și ridice casa la vreo douăzeci de verste mai spre apus de satul natal…(Horodiște).*
2. Este fiul unui zugrav de biserici. (*Părinții tatei, cu toată răzeșia lor, erau oameni sărmani, aveau o casă de copii, care, cum se ridicau, își găseau rostul în lume, muncind ba la unii ba la alții.)*
3. A făcut cursuri de tractoriști, apoi face Cursurile de literatură pe lângă institutul *Maxim Gorki din Moscova.*
4. Debutează cu schițe literare și povestiri: *La noi în sat, Poveste de dragoste.*
5. Creația literară a lui Ion Druță cuprinde: romane – *Frunze de dor, Povara bunătății noastre, Piept la piept, Biserica albă;* povestiri și nuvele – Toiagul *păstoriei, Horodiște, Sania, Ultima lună de toamnă;* piese de teatru – *Doina, Sfânta sfintelor, Casa Mare, Păsările tinereții noastre.*

Ion Druță a scris și cărți pentru copii: *Bobocel cu ale lui, Daruri.*

Temele principale reflectate de Ion Druță sunt: viața țăranului, războiul și perioada de după război, valorile neamului, deportările.

Valori general - umane promovate de Ion Druță: iubirea pentru aproapele tău, bunătatea sufletească, grija pentru omul de alături, credința, demnitatea umană, bunul – simț ș.a.

Pe tablă vor fi scrise cugetări druțiene, elevii le vor citi și comenta.

Pământul, istoria și limba sunt, în esență, cei trei stâlpi pe care se ține neamul.

Pământul ni l-a dat soarta, istoria este rodul trecerii noastre prin lume, iar limba, zice-se, e datul Celui –de- Sus, căci, după cum se spune, la început a fost cuvântul…

Istoria nu arde, istoria rămâne atâta vreme, cât rămânem noi.

Ne doare nespus când îi pierdem pe cei dragi și scumpi, plângem și nu ne putem găsi alinare, dar, vai, când rămânem față în față cu făclia neamului, care, iată, se stinge sub ochii tăi și nu se poate de făcut nimic, clipele acelea sunt, poate, cele mai amare, mai negre.

Omul e o făptură cerească, născută pentru a primi viața ca o minune, ca o sărbătoare…

Cuvântul, oricât de plat ar fi, este, în fond, o minune, purtând în sine pecetea unui suflet, care contribuie și el cum poate la acea țesătură pestriță, ce se numește matca spirituală a unui neam.

Sufletul fiecărui țăran rămâne adânc întristat în fața unui pământ căzut în delăsare, pentru că pustietatea celui pământ poartă în sine pecetea destinului amar al oamenilor ce-au muncit.

Realizarea sensului

Aplicăm metoda *Prezentare de carte*

Elevii vor prezenta cartea ținând cont de părțile componente ale cărții:

1. Cartea
2. Titlul

BDD-A32472 © 2019 Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 11:01:09 UTC)

3. Autorul
4. Coperta I
5. Cotorul
6. Coperta IV
7. Pagina de titlu
8. Cuprinsul

Ion Druță menționa: *Mulți din eroii cărților mele au împrumutat anumite trăsături de la tata, adică nu atât le-a împrumutat cât le-a furat, pentru că tata se ferea și de vorba și de scrisul meu* **(Ion Druță).**

Elevii au citit acasă cartea și vor răspunde la Întrebări de cunoaștere a conținutului:

1. Pe cine lăsa tata casa când pleca la muncă? Dar mama? Dar sora?
2. Cum îl numește sora pe personajul textului?
3. Cum era mama lui Bobocel în clipele sale de supărare?
4. Cine îi împacă pe toți când mahalaua e numai foc și pară?
5. Cum s-a prezentat personajul în prima lui zi de școală?
6. Ce găsește tata prin buzunare? Dar mama? Dar sora?
7. Ce se întâmplă când sora este sfădită/supărată?
8. Care era visul cel mare al lui Bobocel?
9. În ce perioadă a zile Bobocel e supărat/trist?
10. Ce înseamnă, în viziunea lui Bobocel, propoziție?
11. Cu cine ar vrea să se ducă Bobocel să lucreze, să construiască o casă, să lupte la război, la o sărbătoare?
12. Cum credeți de ce…?
13. ……(formulează și tu o întrebare la conținutul cărții).

Elevii vor desena fragmente din carte și copiii vor ghici ce fragment a fost redat în desen.

Apoi se va lucra cu lexicul textului, citind, mai întâi diverse fragmente.

Lectura și analiza lexicului *Ostințele, pag.13*

1. Descifrăm titlul…cuvânt de origine slavă, *gosti, gostinți, daruri*
2. Găsiți în text două regionalisme.
3. Numiți sinonime pentru cuvintele: *Neamuri, a cotrobăi, a colinda.*
4. Numiți antonime pentru: *proaspăt, tace, bun, dispare, întreabă, vine, se întoarce, le-a a dus.*
5. Găsiți în text două cuvinte derivate.
6. Scriem două enunțuri în care cuvântul *vii* să aibă sensuri diferite/omonime.
7. Explicați sensul expresiei *a răsfoi fusta; să tacă cum tace pământul.*
8. Gândiți-vă la un alt titlu care să conțină – un cuvânt/ o îmbinare/o propoziție.

Alt fragment va viza aspectul fonetic. Lectura și analiza *Sora,* pag.15

Elemente de fonetică

1. Selectează cuvinte care să conțină diftongi.
2. Selectează cuvinte care să conțină vocale în hiat.
3. Include în enunțuri proprii: *ai/a-i, ce-a/cea,copiii/copii.*
4. Indică numărul de litere și de sunete și de silabe în cuvintele: *ochiul, ghiozdan.*
5. Indică accentul în cuvintele: *copii, vesela.*
6. Indică forma de plural: *amiază, soră, vrabie, ochiul, ghiozdan.*
7. Indică forma de Singular: păsările, vremuri, cuvinte, cuiburi.
8. Ce înseamnă: Ce scrii cu penița nu tai cu bărdița?

Reflecții

Pentru interpretarea textului vom lucra în perechi și vom explica enunțurile:

1. Apoi, pistruii o sa-i ia cu dânsul la joacă…
2. Da - i-ar Domnul zile multe…
3. Ar fi bine ca, atunci când ieși în lume, să ai o glumă-două cu tine…
4. Câinele nu are buzunare, dar știe ce să le aducă țâncușorilor…
5. E mare lucru să ai o soră…
6. Mare lucru e când oamenii trăiesc așa, grămăjoară…
7. Ca să vezi câtă minte are clopoțelul acela…
8. Apoi că învățătura asta e ca și cum te-ai porni iarna, de unul singur, la drum…9
9. D-apoi că așa e lumea: Unul știe cum, dar nu poate, celălalt poate, dar nu știe cum…

Pentru a caracteriza personajul principal, vom lucra cu textul *Dezmeticirea, pag.22*

Elevii vor completa fișa de caracterizare:

BDD-A32472 © 2019 Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 11:01:09 UTC)

Personajele

Personajul *principal/secundar/episodic* al cărții este persoana, animalul personificat care participă la întâmplările dintr-o operă epică.

Personaj *static/mobil*

Personaj *pozitiv/negativ*

Biografia personajului *Daruri* de Ion Druță

Numele ……..
Vârsta…….
Părinții……
- Mama……..
- Tata…….

Bunelul……
Sora……
Descriere/ *exterior/trăsături fizice*
Statura……
Culoarea ochilor…….
Culoarea părului…….
Vestimentație…….
Descriere *trăsături morale: (*prezentăm exemple, deducem din text)
- Relația personajului cu *mama/tata*……
- Relația cu *bunelul/sora*……..
- Relația cu *profesorii/școala*……..
- Relația cu alți *copii/colegi*…….
- Atitudinea față de *animale/lucruri*……

1. Descrie în trei enunțuri atitudinea ta față de acest personaj.
2. Ce te învață acest personaj?

Evaluarea formativă

Reflecții

Meditează și expune punctul de vedere în două enunțuri:

1. De ce Ion Druță a numit cartea sa pentru copii *Daruri*?

……
Cum ar putea fi redenumită această carte?……..

2. Este această carte o autobiografie a lui Ion Druță? De ce crezi așa?

…….
3. Crezi că seamănă personajele *mama, tata, bunelul, sora, profesorii* cu părinții și rudele lui Ion Druță?

…….
4. Este această carte un text literar/de ce?

…….
5. Ce moment al cărții te-a impresionat în mod deosebit, de ce?

…….

6. Ce ai schimba în text, cu ce nu ești de acord, argumentează?

…….
…….
7. Cum se deosebește, se aseamănă viața ta cu cea a personajului din carte?

…….
8. Daca ai fi scriitor, ce carte ai scrie, despre cine sau despre ce? Argumentează.

…….
9. Scrie un text publicitar cărții explicând cu argumente că merită a fi citită această carte……

Extindere, acasă elevii vor completa fișa de mai jos.

BDD-A32472 © 2019 Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 11:01:09 UTC)

Fișa de lucru /Caracterizare de personaj *Numele elevului*

Numele personajului, tipul, caracterizare: …….

Tipul caracterizării. Mijlocul de caracterizare/ Citatul/Interpretarea – trăsătura fizică, morală

1. Caracterizarea directă,…….
2. Citatul……..
3. Interpretarea, autocaracterizare, portret;…….
4. Caracterizarea indirectă, fapte, gesturi, atitudine;……...
5. Caracterizare indirectă:

dialogul, felul în care vorbește;……...

Relația cu alte personaje:……

6. Mediul în care trăiește.....
7. Nume, vârstă, statut .....

BDD-A32472 © 2019 Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 11:01:09 UTC)